

XVIII століття

1701 рік – Звягель був пограбований князем Радзивилом.

1700-1704 роки – Тривало народне повстання проти польської шляхти, яке очолив Семен Палій. Жителі Звягеля брали у ньому участь, поповнюючи повстанські загони.

1731 рік – У місті працювало 7 цехів. Князі Любомирські затвердили статут для звягельських ремісників (усі ремісники повинні : мати мушкети для захисту фортеці й міста, сплачувати костьолу свічковий податок та інше).

1738 рік – Місто перейшло у володіння до Станіслава Любомирського (1720-1783). Замок став мисливським, про що багато років зберігалась пам'ять у назві вулиці Звіринської (тобто на місці князівського звіринцю).

Близько 1740 року – У місті була збудована синагога.

1753 рік – Було розпочато будівництво нового костьолу. Князь Станіслав Любомирський, воєвода Брацлавський у грудні дозволив розібрати залишки замкового муру та використати камінь як будівельний матеріал для стін костьолу.

1766 рік – Споруджено новий кам'яний костьол.

– У місті було 379 будинків. Нараховувалося 205 селян, які відбували панщину.

– Ремісники були об'єднані у 9 цехів: ковалів, слюсарів, бондарів, шкіряників, ткачів, шевців, мечників, гончарів, сідельників.

1768 рік – Тривало народне повстання під назвою Коліївщина. Серед повстанців – звягельці під проводом Максима Залізняка та Івана Гонти.

1773 рік – Поблизу Звягеля збудований один із перших в Україні чавуноливарний завод.

16 квітня – Народився Федір Петрович Уваров (майбутній чоловік княгині Марії Любомирської, яка була останньою польською володаркою Звягеля), генерал-лейтенант, учасник Турецької, Вітчизняної війни 1812 року. Нагороджений багатьма орденами, у т.ч. Святого Володимира та Андрія Первозваного. Помер 20 листопада 1824 року. У заповіті відписав 400 тисяч крб. на спорудження пам'ятника російській гвардії. На ці кошти зведена й урочисто відкрита у 1834 році Нарвська тріумфальна брама у Санкт-Петербурзі.

1775 рік – У місті трапилася велика пожежа. Згоріло 145 будинків, залишилося 234 будинки.

1778 рік – Відбулося освячення новозбудованого костьолу. Він вважався одним з найбагатших і красивіших храмів на Волині.

1793 рік, 27 березня – Після другого поділу Речі Посполитої Правобережна Україна (Київщина, Поділля, значна частина Волині і у складі східної Волині – Звягель) та Білорусь увійшли до складу Російської імперії.

13 квітня – Указом Катерини II із ново приєднаних українських земель утворені Брацлавська та Ізяславська губернії (до складу останньої увійшов Звягель).

1795 рік – При третьому поділі Польщі до Росії відійшла Західна Волинь.

18 червня – Указом Катерини II Ізяславська губернія перейменована у Волинську.

5 липня – Указом № 17354 Звягель перейменовано на Новоград-Волинський і призначено його губернським центром,

враховуючи його зручне географічне розташування – майже у центрі губернії, що мало неабияке значення при слабо розвинутих на той час шляхах сполучення.

5 липня – Указом Катерини II за № 17352 утворено Волинську та Подільську губернії. До складу Волинської губернії входила територія нинішніх Волинської, Рівненської, більша частина Житомирської, частина Хмельницької та Тернопільської областей. Вона мала 13 повітів. Новоград-Волинський повіт поділявся, у свою чергу, на 20 волостей, об'єднаних у 6 станів (Корець, Ємільчино, Рогачів, Миропіль, Любар та Баранівка).

5 липня – Указом № 17353 затверджено штати Волинської та Подільської губерній.

1796 рік, 17 січня – Видано новий указ про виділення в межах України Волинської, Київської та Подільської губерній.

22 січня – Затверджено герб Волинської губернії і герби усіх інших міст Волині (у більшості гербів збережено попередню литовсько-польську символіку).

До 13 жовтня – Останньою володаркою Звягеля була дочка Каспера Любомирського – Марія-Юзефа (1773-1810), у заміжжі Потоцька, потім Зубова та Уварова.

13 жовтня – Звягель придбаний у графині Любомирської за 333 579 карбованців «для устроєния в нем губернського города Новограда-Волынского», згідно з купчою від 13 жовтня 1796 року у волинському намісництві в палаті громадянського суду.

6 листопада – Несподівано померла цариця Катерина II.

12 грудня – Імператорським указом «О новом разделении Государства на губернии» Волинська губернія (з 13 квітня 1793 до 1 травня 1795 р. – Ізяславська) поділена на 7 повітів. Новоград-Волинський повіт мав площу у 6331, 3 кв. версти.

1797 рік, 9 січня – Павло I видав указ про новий адміністративно-територіальний устрій на Правобережній Україні, згідно з яким Волинська губернія складалася з 13 повітів та проіснувала без змін до 1921 року (124 роки).

1798 рік – На планах Звягеля було зображено ратушу (одне крило займали «судові місця», друге – торгівельні лавки).

www.zviahel.ucoz.ru